

[Holger K. Nielsen]

frie tid er uanerlig skævt fordelt. Der er mennesker, som næsten ikke har nogen fri tid, hvor begge parter i en familie har fuldtidsarbejde, og hvor dagligdagen er et stort ræs med at nå på arbejde, bringe og hente børn i daginstitutionen, nå på indkøb, få børnene lagt i seng osv.

Så er der andre, der har for megen fritid. Det er mennesker, som er arbejdsløse. Hvad de ønsker, er at have mindre fritid og mere arbejdstid.

Med andre ord: Vi kommer ikke uden om at diskutere en bedre fordeling af det eksisterende arbejde. Eller sagt anderledes: En bedre fordeling af den fri tid. Dette aspekt er tilsyneladende fuldstændig udeladt i den konsensus-søgende debat, vi oplever. Der vil i det mindste SF arbejde for, at dette aspekt også kommer ind i de politiske forhandlinger, vi har i øjeblikket. Det drejer sig om orlovsordninger, rotationsordninger, kortere arbejdstid, mulighed for sabbatår m.v.

Hvorfor beskæftiger statsministeren sig ikke med det paradoks, som ligger i, at stadig flere sendes på passive dagpenge, samtidig med at en række opgaver i den offentlige sektor trænger til at blive løst? Der er forringelser på hjemmehjælpen og på andre områder, som berører de ældre, der er lange ventelister i børnehaver og vuggestuer, der er lange ventelister på hospitalerne. Hvorfor nøjes statsministeren med i forblommede vendinger at tale om udvikling i den private servicesektor, når der nu er helt kontante behov i den offentlige sektor, som både giver mere beskæftigelse og et bedre liv for mange mennesker?

Når der tales om arbejdsløshed, så har vi svært ved at se, at man kommer uden om en kritik af den kasinoøkonomi og den spekulationssektor, som i stigende grad udgør et problem. De mange fyringer i finanssektoren er i sig selv et tegn, men det går jo videre, så også produktive virksomheder bliver revet med af spekulationsøkonomien.

Ifølge den konventionelle visdom er det op til virksomhederne selv at bestemme, hvad de vil investere i. Javist, men der er også nogle samfundsmæssige hensyn, ikke mindst når samfundet skal bære hovedparten af dagpengeudgifterne. Og der er vel også nogle menneskelige hensyn at tage til de mennesker, som rammes af kasinoøkonomien. Det vil i hvert

fald være dybt urimeligt – som flere borgerlige partier har været inde på – at lønmodtagerne selv gennem dagpengefinansieringen skal tage en del af ansvaret for arbejdsløsheden. Lønmodtagerne har jo absolut ikke haft nogen indflydelse på de dispositioner, som er skyld i, at beskæftigelsen i den private sektor siden 1987 har været markant faldende.

Som bekendt deltager SF i forhandlingerne om finanslov og ændringer af dagpengesystemet. Vi gør det ud fra det hovedsynspunkt, at beskæftigelsespolitikken skal opprioriteres. Vi vender os ikke imod ændringer i dagpengesystemet. Vi er villige til at drøfte en ændret finansiering, hvor alle lønmodtagere skal bidrage på basis af en bruttoskat. Det er det, vi tidligere har kaldt et solidaritetsbidrag, og vi medvirker gerne til større fleksibilitet i aktiveringsindsatsen, men afviser forringelser for de arbejdsløse.

Vort udgangspunkt er, at det er arbejdsløsheden og ikke de arbejdsløse, som skal bekæmpes, og det er for os centralt at inddrage det problem, som ligger i, at stadig flere ryger ud af dagpengesystemet og i stedet for kommer på bistandshjælp.

Vi har bemærket, at statsministeren i sin tale åbner for en skattelettelse gennem en forhøjelse af 3 pct.-fradraget i forbindelse med en dagpengeomlægning. Det er for os lidt uklart, om den skattelettelse er en kompenserende foranstaltning, eller om der er tale om en reel skattelettelse.

Diskussionen om skattelettelser er kommet ind i forbindelse med debatten om det såkaldte større økonomiske råderum. Vi er enige i, at der er et råderum til at gøre noget mere i forhold til arbejdsløsheden, men det er vigtigt at få sagt, at en effektiv bekæmpelse af arbejdsløsheden godt kan gennemføres, uden at man lemper finanspolitikken, og vi vil advare imod generelle skattelettelser. Virkningen på beskæftigelsen er langt større ved offentlige investeringer og en bedre offentlig service end ved en satsning på et større privatforbrug.

Og lad mig gentage endnu en gang: Vi er altså nødt til også i vor hjemlige økonomiske politik at tage hensyn til de globale miljøproblemer. Betænkningen fra Personskatteudvalget fik ikke ligefrem en positiv modtagelse. Regeringspartierne var vist nærmest imod, Socialdemokratiet var både for og imod. De eneste